

„Powódź 2024”

– procedury i zasady udzielania pomocy w stanie klęski żywiołowej

Spis treści

Wstęp	3
Pytania i odpowiedzi: „Powódź 2024” – procedury i zasady udzielania pomocy w stanie klęski żywiołowej	4
Wzór: decyzja przyznająca zasiłek powodziowy	17

Wstęp

W obliczu katastrofy, jaką jest powódź, pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (OPS, CUS) stają przed ogromnym wyzwaniem udzielania wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym skutkami tego zdarzenia.

E-book ten jest dedykowany zarówno tym, którzy znajdują się na pierwszej linii frontu, jak i innym pracownikom, którzy na co dzień udzielają świadczeń w trudnych okolicznościach. Jego celem jest dostarczenie praktycznych narzędzi i informacji, które pomogą w podejmowaniu działań i decyzji w obliczu kryzysowych sytuacji.

Roman Rudnik
Senior product manager
LEX Pomoc Społeczna

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Autor:

Paweł Maczyński

„Powódź 2024” – procedury i zasady udzielania pomocy w stanie klęski żywiołowej

PYTANIE 1

Proszę o informację dotyczącą zalania piwnic samych w sobie (czyli nie został uszkodzony np. piec C.O.) - czy możemy przyznać pomoc doraźną (do 2 tys., 8 tys.), np. na osuszanie?

ODPOWIEDŹ:

Jeśli chodzi o zasiłek powodziowy, przyznawany na podstawie art. 5 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz.U. z 2024 r. poz. 654 ze zm.) – dalej u.sz.r.u.s.p., to świadczenie to może zostać przyznane w związku z określoną stratą, ale w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Z art. 5 ust. 1 u.sz.r.u.s.p., wynika bowiem że ww. świadczenie do 2 tys. zł, przyznawane jest dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku wystąpienia powodzi, w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Określenie to należy rozumieć w ten sposób, iż celem tego świadczenia jest udzielenie doraźnej pomocy osobom, które poniosły straty na skutek określonych zdarzeń, jeżeli z powodu tych strat nie mogą zaspokajać niezbędnych potrzeb życiowych, a nie jako świadczenie, które te straty ma rekompensować.

W przypadku zalania samej piwnicy, jeśli nie znajdowały się w niej sprzęty lub inne przedmioty służące zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych, albo sama piwnica nie spełniała takiej funkcji (np. jako miejsce, gdzie stale przechowuje się żywność, opał etc.) – to brak będzie podstaw do przyznania ww. pomocy. Podobnie, w przypadku zasiłku celowego 8 tys. zł, przyznawanego na podstawie art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283) – dalej u.p.s. Także to świadczenie ma służyć zaspokojeniu niezbędnej potrzeby życiowej, co w przedstawionych okolicznościach, gdy w wyniku intensywnych opadów deszczu i w efekcie powodzi, doszło do zalania jedynie części piwnicznej budynku mieszkalnego, trudno uznać, że sam remont tej piwnicy ma służyć zaspokojeniu podstawowych potrzeb wnioskodawcy.

PYTANIE 2**Czy można przyznać pomoc - zasiłek powodziowy na zalany samochód?****ODPOWIEDŹ**

Jak wskazano - z art. 5 ust. 1 u.sz.r.u.s.p. wynika, że zasiłek powodziowy do 2 tys. zł, przyznawany jest dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku wystąpienia powodzi, w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Jak podkreśla się w orzecznictwie – „„niezbędne potrzeby życiowe” to takie, których zaspokojenie jest konieczne bądź też, których niezaspokojenie negatywnie (szkodliwie) wpłynie na byt zobowiązanego lub jego rodziny. Przy czym wymaga podkreślenia, że niezbędne potrzeby życiowe należy rozumieć w sposób obiektywny, a nie poprzez subiektywne postrzeganie tych potrzeb przez wnioskodawcę” (wyrok WSA w Łodzi z 12.12.2017 r., III SA/Łd 843/17). Jeśli zatem przykładowo ww. zalany samochód nie był jedynym środkiem transportu rodziny na terenach bez lub z ograniczonym dostępem do transportu publicznego, albo nie służył dojazdowi do pracy, szkoły lub lekarza – to przyznanie zasiłku powodziowego z tak określoną stratą nie będzie uzasadnione.

PYTANIE 3**Czy zalany ogród/szklarnia, w którym uprawiane były warzywa i rodzina na co dzień z niego czerpała, podchodzi pod wypłatę zasiłku doraźnego 8 000 zł?****ODPOWIEDŹ**

Posiłkując się wspomnianym brzmieniem art. art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 2 i 3 u.p.s., wskazać należy, że choć ww. strata ma charakter faktyczny, to przyznanie pomocy na wskazany cel raczej nie będzie mieścić się w warunku zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej. Podobnie uznał przykładowo Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 13 lutego 2013 r., IV SA/Wr 708/12, który stwierdził, że „Z potrzebami związanymi z zaspokajaniem niezbędnych potrzeb bytowych nie wiąże się także żądanie odwołującej przyznania pomocy finansowej na naprawy w szklarni, stodoły, płotu, czy kurnika, jakkolwiek istnieje potrzeba naprawienia tych strat. (...) Organ odwoławczy stwierdza, że ustalenie pierwszeństwa przyznawania i wypłaty świadczenia w oparciu o ustalenia, czy w wyniku klęski żywiołowej doszło do takich zniszczeń, które utrudniają normalne funkcjonowanie rodziny, a co wynika z treści decyzji organu pierwszej instancji, jest dopuszczalne.

Nie sposób bowiem nie dostrzec, że inaczej powinna być traktowana osoba lub rodzina, której bieżąca pomoc w wyniku klęski żywiołowej w ogóle umożliwi funkcjonowanie, a inaczej osoba lub rodzina której odniesione szkody stanowią uciążliwość, są szkodami materialnymi, lecz nie powodują zakłócenia funkcjonowania. Do tego istotnym jest, że pomoc w formie zasiłku celowego nie jest odszkodowaniem czy świadczeniem które ma pokryć w całości straty materialne, ale świadczeniem które ma umożliwić osobom i rodzinom przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.”

PYTANIE 4

Czy przy wniosku o zasiłek powodziowy możemy od razu dać odmowę, czy przyznajemy zasiłek, a następnie weryfikujemy to i żądamy zwrotu?

ODPOWIEDŹ

W świetle brzmienia art. 5 u.sz.r.u.s.p., nie można wykluczyć, że organ wyda decyzję odmawiającą przyznania zasiłku powodziowego, tj. przed weryfikacją zasadności przyznania tego świadczenia. Taka sytuacja może nastąpić np., gdy wnioskodawca nie złoży wymaganego oświadczenia lub organ będzie od razu dysponował wiedzą i dowodami pozwalającymi odmówić przyznania zasiłku.

PYTANIE 5

Co w przypadku, gdy ulewne deszcze spowodowały zalanie mieszkania od dachu - czy przysługuje zasiłek celowy w wysokości 8000 zł?

ODPOWIEDŹ

W opisaney sytuacji możliwe będzie przyznanie pomocy z tytułu zdarzenia losowego, a nie klęski żywiołowej – powodzi. Zgodnie z wydanymi przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji: „Zasadami Udzielania pomocy finansowej, ze środków budżetu państwa z części 85 - Budżety wojewodów, dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz z rezerw celowych na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej oraz w ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących poszkodowanych w wyniku powodzi we wrześniu 2024 roku.” (dalej Zasady) - pomoc doraźna oraz pomoc remontowo-budowlana, przeznaczona jest dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938 i 2760), które **w wyniku powodzi poniosły szkodę** (pkt.1.4 Zasad). Jak stanowi art. 16 pkt 43 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. -Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.) – dalej u.p.w., powódź – oznacza czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych. Chodzi zatem o pokrycie gruntów, co wykluczałoby przyznanie ww. pomocy w związku ze szkodą powstałą jedynie na skutek intensywnych opadów deszczu. Nie wyklucza to jednak możliwości, przyznania pomocy celowej w wyniku wystąpienia zdarzenia losowego.

PYTANIE 6

W przypadku, gdy poszkodowani określą wysokość strat i szkód na kwotę poniżej 8 000 zł, np. 4 000 zł, czy należy wypłacić zasiłek celowy w kwocie 8 tys. złotych?

ODPOWIEDŹ

Ww. zasiłek celowy wynosi 8.000 zł (słownie: osiem tysięcy złotych). Oznacza to, że osoby/rodziny spełniające warunki do otrzymania tego zasiłku otrzymają pełną kwotę świadczenia, także w sytuacji, gdy poniesiona strata (szkoda) jest mniejsza od kwoty tego zasiłku.

PYTANIE 7

W wyniku powodzi u wnioskodawcy nieznacznie wyszły wody gruntowe w piwnicy. W mieście żadnych zalań i szkód powodziowych nie było. Woda nie przekroczyła wałów. Wnioskodawca utrzymuje, że powódź spowodowała podniesienie się wód gruntowych, zawilgocenie ścian itd. Czy w takiej sytuacji pomoc dla poszkodowanych w wyniku powodzi będzie przysługiwać?

ODPOWIEDŹ

Odpowiedzi udzielono przy założeniu, że na terenie ww. miejscowości ogłoszono stan klęski żywiołowej – powodzi. Biorąc jednak pod uwagę definicję powodzi wskazaną w art. 16 pkt 43 u.p.w., trudno w powyższych okolicznościach uznać, że doszło do pokrycia przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, co byłoby warunkiem niezbędnym dla przyznania ww. pomocy. Niezależnie jednak od powyższego, jak wskazano powyżej – samo zalanie piwnicy, nie jest przesłanką uzasadniającą przyznanie pomocy doraźnej.

PYTANIE 8

Czy osoby, które zgłaszają zalane piwnice, kottownie, pomieszczenia gospodarcze, przynależne do mieszkania lub znajdujące się w budynku mieszkalnym, gdzie znajdowały się jedynie rzeczy, które nie służą do zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych, tj. przetwory, rowery, stare sprzęty AGD, ubrania na zimę, opał, kosiarki, piły spalinowe, choinki, ozdoby choinkowe, opony samochodowe itp., kwalifikują się do pomocy dla powodzi?

ODPOWIEDŹ

Pytanie zostało zadane w sposób bardzo ogólny. Zakładając, że pytający ma na myśli przyznanie pomocy doraźnej – to zgodnie z przytoczonymi powyżej argumentami – organ powinien każdorazowo ocenić, czy powstała szkoda (strata) ma swoje przełożenie na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych wnioskodawcy lub jego rodziny. Co do zasady – samo w sobie zalanie piwnicy lub innego pomieszczenia w lokalu mieszkalnym, w którym były przechowywane rzeczy, ale nie niezbędne z punktu widzenia bytowego funkcjonowania rodziny, nie będzie kwalifikowało do przyznania ww. pomocy doraźnej (zasiłku celowego lub zasiłku powodziowego).

PYTANIE 9

Czy jeżeli nie było ogłoszonej klęski żywiołowej, to świadczenie do 2 tysięcy nie przysługuje?

ODPOWIEDŹ

Jeśli na terenie gminy/powiatu nie został ogłoszony stan klęski żywiołowej – to zasiłek powodziowy nie będzie przysługiwał.

PYTANIE 10

Czy do wywiadu z tytułu klęski żywiołowej mam brać oświadczenie o stanie majątkowym, żeby dowiedzieć się, czy strona mogłaby zaspokoić swoje potrzeby w innym miejscu?

ODPOWIEDŹ

Przyznając pomoc z tytułu klęski żywiołowej – organ zobowiązany jest do stosowania się do wytycznych i zaleceń organów rządowych. Takie wytyczne oraz zalecenia zostały sformułowane w powołanych wyżej Zasadach. W ich zapisach nie wskazano na zasadność lub powinność przyjmowania od wnioskodawców – oświadczeń majątkowych. Także z przepisów u.sz.r.u.s.p. lub u.p.s., nie wynika ww. obowiązek. Wręcz przeciwnie – organy państwowe wskazują na konieczność uproszczenia i zminimalizowania dokumentów, niezbędnych do przyznania ww. pomocy. A zatem nie istnieje powinność lub uzasadnienie dla przyjmowania ww. oświadczeń o stanie majątkowym.

PYTANIE 11

Czy dostanę zasiłek 2 000 zł na przeciekający dach z powodu ulewnych deszczy i zalaną kosiarkę w piwnicy z wodami gruntowymi?

ODPOWIEDŹ

Nie, ponieważ jak wskazano powyżej - powódź – oznacza czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych (art. 16 pkt 43 u.p.w.). Zarówno ulewne deszcze, jak wystąpienie wód gruntowych, nie spełniałoby ww. definicji powodzi.

PYTANIE 12

Jaki dokument musi przedstawić właściciel mieszkania, który upoważnia osobę, która faktycznie mieszka w zalanym domu do odbioru zasiłku powodziowego, potwierdzający, że faktycznie on jest właścicielem? Czy wystarczy Oświadczenie, że jest właścicielem? Czy konieczny jest dokument? Właściciel mieszka w innej gminie niezalanej. Prawdopodobnie nie ma jeszcze aktu własności, bo sprawa spadkowa jest w toku.

ODPOWIEDŹ

W przypadku zasiłku powodziowego nie ma konieczności przedstawiania oświadczenia właściciela mieszkania, bowiem zgodnie z art. 5 ust. 1 i ust. 3 u.sz.r.u.s.p., uprawnionym do zasiłku jest bezpośrednio rodzina lub osoba samotnie gospodarująca, a więc ta która w dniu wystąpienia powodzi mieszkała w tym budynku. Nie będzie zatem uprawniony do zasiłku powodziowego i jego odbioru właściciel mieszkania, jeśli nie prowadził on gospodarstwa domowego w danym budynku, bowiem

nie jest on osobą poszkodowaną. Przyznanie i wypłata zasiłku powodziowego nie jest też uzależniona od zgody właściciela nieruchomości. Jak dodatkowo wskazano w § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie trybu wypłaty i szczegółowego trybu zwrotu zasiłku powodziowego oraz wzoru formularza wniosku o zasiłek powodziowy (Dz.U. z 2011 r. poz. 1477) – dalej rozporządzenie:

1. Zasiłek wypłaca się gotówką do rąk własnych osobie, która złożyła wniosek o zasiłek, jej przedstawicielowi ustawowemu albo na rachunek bankowy wskazany we wniosku.
2. Wypłata zasiłku do rąk własnych wymaga potwierdzenia jego odbioru na piśmie. Ww. przepisy są potwierdzeniem, że zasiłek przyznaje się i wypłaca osobie/rodzinie poszkodowanej w wyniku powodzi, a nie właścicielowi mieszkania.

PYTANIE 13

Mamy 10 współwłaścicieli budynku mieszkalnego, o zasiłek powodziowy występuje jeden właściciel, czy musi być zgoda pozostałych właścicieli?

ODPOWIEDŹ

Jeśli właściciel budynku mieszkalnego, prowadził w tym budynku gospodarstwo domowe w dniu wystąpienia powodzi, a więc m.in. zamieszkiwał w danym budynku i poniósł szkodę w wyniku wystąpienia powodzi - to w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może otrzymać jednorazowy zasiłek powodziowy w kwocie do 2 tys. zł, zwany dalej „zasiłkiem”. Przyznanie ww. zasiłku nie jest uzależnione od zgody pozostałych właścicieli tej nieruchomości.

PYTANIE 14

Co w przypadku pomocy doraźnej, gdy rodzina mieszka w domu, który nie został odebrany przez nadzór budowlany?

ODPOWIEDŹ

Pomoc doraźna, składa się z:

- a) zasiłku celowego przyznawanego na podstawie art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 2 i 3 u.p.s., oraz
- b) zasiłku powodziowego przyznawanego na podstawie art. 5 ust. 1 i 3 u.sz.r.u.s.p.

Przyznanie ww. pomocy nie jest uzależnione od dopuszczenia budynku mieszkalnego do użytkowania, bowiem przeznaczona jest dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, w rozumieniu u.p.s., które w wyniku powodzi poniósł szkodę.

PYTANIE 15

Jaki jest czas na weryfikację zasiłku powodziowego 2 000 zł?

ODPOWIEDŹ

Czas ten nie został wskazany w przepisach u.sz.r.u.s.p., ww. rozporządzenia lub Zasadach. Należy zatem uznać, że termin dokonania weryfikacji pozostaje w gestii samego organu wypłacającego ww. zasiłek powodziowy.

PYTANIE 16

Strona poniosła stratę na terenie objętym klęską żywiołową (uszkodzony domek holenderski, piła, lodówka), złożyła wniosek o pomoc do OPS na terenie tej gminy. Gmina przestała wniosek do gminy, na terenie której strona zamieszkuje (nie objętej stanem klęski, odległość jednej gminy od drugiej to ok. 60 km). Która gmina jest właściwa do rozpoznania wniosku?

ODPOWIEDŹ

Treść zadanego pytania nie wskazuje na rodzaj pomocy, o który ubiega się wnioskodawca. Zgodnie z wydanymi zasadami - pomoc doraźna oraz pomoc remontowo-budowlana wypłacana jest przez właściwe miejscowo ośrodki pomocy społecznej albo przez właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Co do zasady, zarówno sam wniosek składany jest, jak i decyzja wydawana jest na terenie gminy, w której wnioskodawca poniósł szkodę w wyniku powodzi. W omawianym przypadku będzie więc to gmina, na terenie objętym stanem klęski żywiołowej, jednakże z już tylko z tej przyczyny, że ww. osoba nie prowadziła w tej miejscowości gospodarstwa domowego – to pomoc nie będzie przysługiwała. Dodatkowo, domek holenderski to rodzaj mobilnego domku letniskowego, który najczęściej spotkać można na działkach rekreacyjnych, a więc nie będzie w tym przypadku przysługiwała również pomoc na cele remontowo-budowlane.

PYTANIE 17

Czy jeżeli nie było ogłoszonej klęski żywiołowej, to jest ten zasiłek finansowany z innych środków niż budżet państwa?

ODPOWIEDŹ

Tak. Jeśli na danym terenie nie został ogłoszony stan klęski żywiołowej – to pomoc finansowana jest z budżetu gminy jako zadanie własne o charakterze obowiązkowym.

PYTANIE 18

Jeżeli osoba od około dwóch lat mieszka w ZOL, to czy przysługuje jej zasiłek celowy na tzw. pomoc doraźną?

ODPOWIEDŹ

Nie. Pomoc doraźna w postaci zasiłku celowego, przeznaczona jest dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, w rozumieniu u.p.s., które w wyniku powodzi poniosły szkodę. W przypadku osoby przebywającej w ZOL, nie sposób uznać że osoba ta gospodaruje (w tym zamieszkuje) w budynku mieszkalnym na terenie objętym powodzią. Nie spełnia ona również warunku przyznania tej pomocy związanego z zaspokojeniem niezbędnej potrzeby życiowej, skoro ww. potrzeby zaspokajane są w ramach opieki całodobowej.

PYTANIE 19

Jeżeli osoba prowadziła gospodarstwo domowe na terenie wystąpienia powodzi, ale ma mieszkanie lub dom w innym miejscu, nieobjętym powodzią, czy należy się zasiłek doraźny i na odbudowę?

ODPOWIEDŹ

W ocenie odpowiadającego – pomoc doraźna oraz pomoc remontowo-budowlana nie będzie przysługiwała. Jeśli chodzi o ww. pomoc – to przysługuje ona w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej (art. 39 ust. 1 i 2 u.p.s. oraz art. 40 ust. 2 i 3 u.p.s.). W przypadku, gdy osoba dysponuje innym budynkiem mieszkalnym lub mieszkaniem, w którym może zamieszkać – to jej podstawowe potrzeby egzystencjalne mogą być zaspokojone we własnym zakresie. A zatem wskazana pomoc nie będzie przysługiwała.

PYTANIE 20

Czy wytyczne MSWiA dotyczą gmin, gdzie wystąpiły podtopienia, był stan przeciwpowodziowy, ale powodzi nie ogłoszono?

ODPOWIEDŹ

Ww. Zasady dotyczą terenów, gdzie wystąpiła powódź i ogłoszono stanu klęski żywiołowej.

PYTANIE 21

Czy można nie przyjąć wniosku o zasiłek powodziowy od Pana X, który składając go przyznaje, że budynek, na który składa wniosek, jest domem po jego matce, który od 20 lat nie jest zamieszkiwany?

ODPOWIEDŹ

Nie można nie przyjąć wniosku. Wniosek złożony o zasiłek powodziowy wymaga rozpatrzenia, a więc wydania decyzji administracyjnej. W tym przypadku będzie to decyzja odmowna z uwagi na fakt, iż strona nie prowadzi gospodarstwa domowego w ww. budynku (nie zamieszkuje w nim).

PYTANIE 22

Na terenie naszej gminy nie ogłoszono stanu klęski żywiołowej. Straż pożarna interweniowała w ok. 100 lokalizacjach. Zalaniu ulegały głównie piwnice domów, woda podchodziła do domów, odpompowywano wodę z dróg. Nie ma szkód uniemożliwiających dalsze zamieszkiwanie, ale rodziny poniosły szkody (zalany piec, opał, podmoknięte fundamenty). Czy to uprawnia do sięgnięcia po środki wojewody, czy jednak wskazane jest wypłacić pomoc ze środków własnych?

ODPOWIEDŹ

W omawianym przypadku, ww. rodziny mogą wnioskować o przyznanie zasiłków celowych w trybie art. 39 ust. 1 i 2 u.p.s. oraz art. 40 ust. 2 i 3 u.p.s., ale z tytułu zdarzenia losowego. Co za tym idzie, przyznane zasiłki będą mogły być wypłacone (sfinansowane) z środków własnych gminy.

PYTANIE 23

Wypłata zasiłku powodziowego następuje w terminie 2 dni od wydania decyzji- co w sytuacji, gdy strona nie zdąży odebrać decyzji w ciągu tych 2 dni? Decyzja będzie nieodebrana, a 2 dni od wydania miną- jak się to ma do terminu wypłaty?

ODPOWIEDŹ

Co do zasady wypłata zasiłku powodziowego nie powinna nastąpić przed doręczeniem stronie decyzji administracyjnej przyznającej to świadczenie. Jednak nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności umożliwia realizację ww. decyzji przed jej uprawomocnieniem. W myśl pkt I.10 ww. Zasad - decyzjom administracyjnym w przedmiocie przyznania pomocy, o których mowa w niniejszych Zasadach, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności. A zatem, możliwa jest wypłata (realizacja) ww. świadczenia, jeśli taki rygor został nadany decyzji.

PYTANIE 24

Czy piwnica zalicza się do budynków gospodarczych?

ODPOWIEDŹ

Nie. Piwnica nie jest budynkiem gospodarczym. W myśl pkt I.5 opublikowanych Zasad - przez budynek gospodarczy, o którym mowa w cz. I ust. 1 pkt 2 lit. b, rozumie się budynek gospodarczy służący zaspokajaniu niezbędnych potrzeb bytowych rodziny lub osoby samotnie gospodarującej, w szczególności budynek inwentarski tj. budynek przeznaczony, np. do hodowli niewielkiej liczby zwierząt gospodarskich, mający na celu pozyskiwanie żywności na własne potrzeby.

PYTANIE 25

Strona złożyła wniosek pocztą, nie wiadomo, o którą formę pomocy. Wskazała, że poniosła stratę wskutek powodzi na terenie innej gminy w domku letniskowym. Wizyta w środowisku pod adresem wskazanym we wniosku bezskuteczna. We wniosku nie wskazano telefonu kontaktowego, nr konta, ani adresu, gdzie szkoda została zrobiona. Wystano prośbę o kontakt. Jak w tej sytuacji dochować tych kilkudniowych terminów?

ODPOWIEDŹ

W ocenie odpowiadającego, skoro strona nie sprecyzowała o jaką formę pomocy w związku z powodzią się ubiega – to nie należy domniemywać, że będzie to np. wyłącznie zasiłek powodziowy. Tym samym, organ powinien prowadzić zwykłe postępowanie określone przepisami ustawy z 14.06.1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572) - dalej k.p.a., a więc m.in. wezwać stronę do uzupełnienia swojego podania.

PYTANIE 26

Kto szacuje straty na 100 000 zł i 200 000 zł? I z jakiego zapisu to wynika?

ODPOWIEDŹ

Z pkt VI ww. Zasad wynika, że oszacowania wysokości szkód w budynku/lokalu mieszkalnym lub budynku gospodarczym dokonuje osoba posiadająca uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości albo komisja do spraw szacowania strat, powołana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), w której bierze udział pracownik wykonujący zadania służbowe. 2. W uzasadnionych przypadkach, w tym stosownie do potrzeb oraz w sposób wykluczający konflikt interesów, zamiast pracownika organu nadzoru budowlanego, o którym stanowi ust. 1, w pracach komisji do spraw szacowania strat może wziąć udział inna osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje, zwłaszcza z uwzględnieniem uprawnień do pełnienia samodzielnych funkcji w budownictwie stosownie do art. 12 ust. 1 w związku z ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, z późn. zm.).

PYTANIE 27

A jeżeli chodzi o oczyszczalnie ścieków przydomową? Czy należy się zasiłek na remont lub wymianę?

ODPOWIEDŹ

W myśl pkt III.8 ww. Zasad - z kwoty przyznanego zasiłku na odbudowę budynku mieszkalnego mogą zostać sfinansowane koszty remontu lub zakupu urządzeń niezbędnych do doprowadzenia energii, ciepła, wody oraz niezbędnej infrastruktury technicznej towarzyszącej budownictwu mieszkalnemu, które zostały zniszczone lub uszkodzone w wyniku zdarzeń związanych z powodzią. Koszty te nie zwiększają kwoty zasiłku na odbudowę budynku mieszkalnego. Przydomową oczyszczalnię ścieków należy sklasyfikować jako urządzenie budowlane w rozumieniu art. 3 pkt 9 ustawy z 7.07.1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.) – dalej u.p.b., przez co należy rozumieć urządzenia techniczne związane z obiektem budowlanym, zapewniające możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem (zob. wyrok NSA z 8.12.2017 r., II OSK 634/16). A zatem – w ocenie odpowiadającego – koszt ten służyć będzie odtworzeniu niezbędnej infrastruktury technicznej towarzyszącej budownictwu mieszkalnemu.

PYTANIE 28

Jakie to są uprawnienia do spraw szacowania nieruchomości, dokładne określenie?

ODPOWIEDŹ

Uprawnionymi w zakresie szacowania nieruchomości są osoby, którym nadano takie uprawnienia na podstawie art. 191 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145) – dalej u.g.n. Potwierdzeniem nadania ww. uprawnień jest legitymowanie się świadectwem, o którym mowa w art. 192 u.g.n.

PYTANIE 29

Czy ustalać czy poszkodowani są ubezpieczeni?

ODPOWIEDŹ

Przyznając pomoc z tytułu klęski żywiołowej – organ zobowiązany jest do stosowania się do wytycznych i zaleceń organów rządowych. Takie wytyczne oraz zalecenia zostały sformułowane w powołanych wyżej Zasadach. W ich zapisach nie wskazano na zasadność lub powinność przyjmowania od wnioskodawców – oświadczeń lub zaświadczeń co do posiadania polisy ubezpieczeniowej. Także z przepisów u.sz.r.u.s.p. lub u.p.s., nie wynika ww. obowiązek. Wręcz przeciwnie – organy państwowe wskazują na konieczność uproszczenia i zminimalizowania dokumentów, niezbędnych do przyznania ww. pomocy. A zatem, nie istnieje powinność lub uzasadnienie dla domagania się ww. dokumentów. Nie oznacza to jednak, że następczo organ nie może zweryfikować ww. kwestii.

PYTANIE 30

Jeżeli woda nie wdarła się do domu, ale wilgoć spowodowała straty w budynku mieszkalnym, to co robimy?

ODPOWIEDŹ

Jeśli na ww. terenie wystąpiła powódź (zakładam, że wystąpił stan klęski żywiołowej) – to zdaniem odpowiadającego, przyznanie pomocy nie jest wykluczone.

PYTANIE 31

A jeżeli piec w piwnicy został zalany, ale nie jest uszkodzony, tzw. kopciuch, który obecnie jest już suchy?

ODPOWIEDŹ

Pomimo że pytający nie wskazuje na formę pomocy, która miałaby być udzielona, to przy założeniu że mowa jest o stanie klęski żywiołowej w związku z powodzią – to zdaniem odpowiadającego – jeśli ww. piec działa, to nie będzie podstaw do uznania że zaistniała szkoda, która skutkuje niezaspokojeniem niezbędnej potrzeby życiowej. W tych warunkach, nie będzie uzasadnienia dla przyznania świadczeń powodziowych.

PYTANIE 32

Kto może otrzymać zasiłek na remont, jeśli budynek ma jako właściciele osoby, które nie uregulowały spraw spadkowych - postępowanie sądowe trwa, jedna z osób zamieszkała tam nieformalnie?

ODPOWIEDŹ

Zgodnie z pkt III.4 ww. Zasad - Do wystąpienia z wnioskiem o pomoc remontowo-budowlaną uprawnieni są:

1. właściciel budynku mieszkalnego/lokalu mieszkalnego;
2. osoba, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do zniszczonego lub uszkodzonego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego;
3. osoba, której przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego;
4. osoba, która jest najemcą lokalu mieszkalnego albo budynku mieszkalnego;
5. osoba, na rzecz której ustanowione zostało prawo dożywocia;
6. osoba, na rzecz której ustanowiono służebność mieszkania;
7. osoba, która jest dzierżawcą budynku gospodarczego;
8. właściciel budynku gospodarczego.

Nadto, o w myśl pkt I.6 Zasad - Zasiłki remontowo-budowlane przyznawane są rodzinom lub osobom samotnie gospodarującym, zwanymi dalej „osobami uprawnionymi”, jeśli w dniu wystąpienia powodzi:

1. prowadziły gospodarstwo domowe w budynku mieszkalnym lub lokalu mieszkalnym lub;
2. posiadały i stale użytkowały budynek gospodarczy;

– które zostały zniszczone lub uszkodzone w wyniku tego zdarzenia.

A zatem, w omawianym przypadku ww. pomoc będzie przysługiwała wyłącznie temu z właścicieli, który w dniu wystąpienia powodzi prowadził w ww. budynku gospodarstwo domowe (budynek mieszkalny) bądź posiadał i stale użytkował budynek gospodarczy.

PYTANIE 33

Co to jest „powódź”?

ODPOWIEDŹ

Jak stanowi art. 16 pkt 43 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. -Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.) powódź – oznacza czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

PYTANIE 34

Czy wskazane jest przyznanie pomocy 2000 zł na zalaną piwnicę, gdzie znajdowały się materiały budowlane, remontowe? Rodzina była w trakcie generalnego remontu mieszkania, w piwnicy składowane były materiały.

ODPOWIEDŹ

Nie jest wykluczone, że ww. pomoc (zasitek powodziowy) zostanie przyznana. Uznać bowiem należy, że pomoc ta służyć będzie zaspokojeniu niezbędnej potrzeby bytowej. Oceny jednak w tym zakresie powinien dokonać organ.

Wzór: decyzja przyznająca zasiłek powodziowy

Autor: Michał Bochenek

.....
Miejscowość, data

.....
Oznaczenie organu administracji publicznej

.....
(Oznaczenie strony postępowania)

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. 1 i 2, art. 2, art. 5 ust. 1 - 5, 6 pkt ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz.U. z 2024 r. poz. 654) oraz art. 104 § 1, art. 107 § 1, art. 108 § 1 ustawy z 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), po rozpatrzeniu wniosku z dnia
orzekam

1. przyznać Pani/Panu zasiłek powodziowy w kwocie z przeznaczeniem na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych. Przedmiotowy zasiłek powodziowy jest przyznany niezależnie od dochodu strony, a jego przyznanie jest konsekwencją poniesienia przez Pana szkód w wyniku powodzi mającej miejsce na terenie Gminy
2. zasiłek powodziowy będzie wypłacony w terminie na rachunek bankowy określony we wniosku o zasiłek powodziowy.

UZASADNIENIE

W dniu złożył Pan w Ośrodku Pomocy Społecznej w wniosek o zasiłek powodziowy. Do wniosku dołączono oświadczenie, z którego wynika że w wyniku powodzi mającej miejsce od dnia w Gminie doznał Pan szkody majątkowej. W przedmiotowym oświadczeniu określono wartość szkody, wskazano, że nie ubiegał się Pan o zasiłek powodziowy na terenie innej gminy oraz że wyraża Pan zgodę na weryfikację danych zawartych we wniosku. Oświadczenie złożono pod rygorem poniesienia odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań.

Organ z urzędu ustalił, iż Rada Ministrów w dniu w drodze rozporządzenia określiła wykaz gmin i miejscowości poszkodowanych w wyniku wystąpienia powodzi (vide: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia w sprawie

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, dalej także „ustawa” rodzina lub osoba samotnie gospodarująca, w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938 i 2760), poszkodowana w wyniku wystąpienia powodzi, w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może otrzymać jednorazowy zasiłek powodziowy w kwocie do 2 tys. zł, zwany dalej „zasiłkiem”. Zasiłek jest przyznawany niezależnie od dochodów rodziny lub osoby samotnie gospodarującej, w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, i nie podlega zwrotowi, z zastrzeżeniem ust. 7.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłku powodziowego należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę.

W myśl art. 5 ust. 3 ustawy zasiłek jest przyznawany na wniosek rodziny lub osoby samotnie gospodarującej, w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, złożony w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 1 ust. 2 do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gminy, na terenie której wnioskodawca poniósł szkodę w wyniku powodzi, albo gminy sąsiadującej, na terenie której przebywa w wyniku przeprowadzenia ewakuacji albo konieczności opuszczenia zagrożonego miejsca zamieszkania.

Decyzję o przyznaniu zasiłku wydaje wójt (burmistrz, prezydent miasta), o którym mowa w art. 5 ust. 3 ustawy, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 dni od dnia wpłynięcia wniosku do organu.

Do wniosku, o którym mowa w art. 5 ust. 3 ustawy, wnioskodawca dołącza oświadczenie, że w wyniku powodzi doznał szkody majątkowej wraz z określeniem jej wartości, nie ubiegał się o zasiłek na terenie innej gminy oraz że wyraża zgodę na weryfikację danych zawartych we wniosku. Oświadczenie jest składane pod rygorem poniesienia odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań.

Stosownie do art. 5 ust. 6 ustawy zasiłek jest wypłacany przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), o którym mowa w ust. 3, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 dni od dnia wydania decyzji w sprawie przyznania zasiłku, w wysokości:

1. równej wartości szkody według oświadczenia, o którym mowa w ust. 5, jeżeli nie przekracza 2 tys. zł;
2. 2 tys. zł, jeżeli wartość szkody według oświadczenia, o którym mowa w ust. 5, jest równa bądź wyższa niż 2 tys. zł.

Tutejszy organ informuje, że zasiłek powodziowy po jego wypłacie podlega weryfikacji, tzn. organ który wypłacił zasiłek dokonuje weryfikacji prawdziwości danych zawartych we wniosku, o którym mowa w ust. 3. Jeżeli w wyniku weryfikacji ustalono, że rodzina lub osoba samotnie gospodarująca, w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, która otrzymała zasiłek, nie poniosła szkody w wyniku wystąpienia powodzi, organ wypłacający zasiłek wydaje decyzję o jego zwrocie, określając termin jego zwrotu nie krótszy niż 7 dni. Do zwrotu zasiłku stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

Przenosząc powyższy stan prawny na grunt przedmiotowej sprawy oraz na podstawie postępowania orzeczono jak na wstępie.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji służy stronie prawo wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w za pośrednictwem tutejszego organu w terminie 14 dni od daty jej doręczenia stronie.

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

.....
podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego
pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji

Otrzymują:

- 1) Strona postępowania,
- 2) aa.

Wolters Kluwer

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
ul. Przyokopowa 33, 01-208 Warszawa

PL-poczta@wolterskluwer.com
www.wolterskluwer.pl

Infolinia 801 04 45 45
22 535 88 00